

NÁRODNÝ INŠTITÚT VZDELÁVANIA A MLÁDEŽE

TESTOVANIE 9 2023

**ANALÝZA TESTOVÝCH ÚLOH
ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A SLOVENSKEJ LITERATÚRY**

Mgr. Branislav HUDCOVSKÝ

Bratislava 2023

Testovanie 9 2023

Slovenský jazyk a slovenská literatúra

Výsledky a analýza priemernej úspešnosti testovaných žiakov základných škôl s vyučovacím jazykom maďarským v jednotlivých testových úlohách

Slovenský jazyk a slovenská literatúra má podľa štátneho vzdelávacieho programu medzi vyučovacími jazykmi špecifické postavenie, pre žiakov s vyučovacím jazykom maďarským je druhým cieľovým jazykom. Učebný obsah, vzdelávacie štandardy aj vyučovacie metódy sú postavené na princípoch vyučovania cudzích jazykov, podstatou predmetu je teda komunikácia a funkčné využitie jazyka vo všednom živote.

Obsah učebného predmetu tvoria 3 **zložky**:

- **komunikácia a sloh** – je dominantnou, pretože komunikácia je cieľom, obsahom aj prostriedkom osvojovania si slovenského jazyka. Zahŕňa v sebe hovorenie, **počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením** a tvorbu ústnych a písomných prejavov.
- **jazyková komunikácia** – je zameraná na osvojenie si a praktické využívanie jazykových prostriedkov (lexikálnych jednotiek a gramatických javov) potrebných na komunikáciu.
- **literárna komunikácia** zahrňujúca čítanie a interpretáciu slovenských literárnych textov.

Test zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry vychádzal zo Štátneho vzdelávacieho programu pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike, ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie. Overoval vedomosti, schopnosti a zručnosti žiakov pri výstupe z nižšieho stredného vzdelávacieho stupňa s predpokladom pokročilej a vyššej úrovne ovládania slovenského jazyka. Pozostával z 30 úloh (20 uzavretých a 10 otvorených) – 24 úloh sa viazalo na spoločné obsahy a 6 úloh bolo voľných (nekontextových). Na vypracovanie testu mali žiaci 70 minút.

Test mal 2 vzájomne ekvivalentné formy (3616 a 6511), bol zložený z nasledujúcich častí:

I. časť – Počúvanie s porozumením – obsahovala 2 nahrávky,

II. časť – Čítanie s porozumením, jazyková a literárna komunikácia – zostavená z 20 úloh, z ktorých 14 sa viazalo na 2 ukážky.

Test zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry (SJSL) riešilo **2 538 žiakov** zo škôl s vyučovacím jazykom maďarským (VJM) s celkovou úspešnosťou **59,4 %**. Na základe koeficientu reliability ($r = 0,900$) môžeme konštatovať, že test dosiahol vysokú hodnotu spoľahlivosti. Testovania 9 sa okrem žiakov základných škôl zúčastnili aj žiaci 4. ročníka gymnázií s osemročným vzdelávacím programom. Z celkového počtu testovaných žiakov bolo z gymnázií **80 žiakov** (3,2 %) a zo základných škôl (ZŠ) **2 458 žiakov** (96,8 %), čo predstavuje 96,8 % testovanej populácie žiakov. Všetci žiaci riešili test v papierovej forme. Žiaci **základných škôl** dosiahli úspešnosť **58,8 %** a žiaci 4. ročníka **gymnázií** s osemročným vzdelávacím programom dosiahli úspešnosť **77,4 %**.

Priemerná úspešnosť žiakov v jednotlivých zložkách bola nasledujúca:

Testovanie 9 2023	
Slovenský jazyk a slovenská literatúra	
Zložka predmetu	Priemerná úspešnosť žiakov ZŠ
Počúvanie s porozumením	62,3 %
Čítanie s porozumením	61,1 %
Jazyková komunikácia	57,9 %
Literárna komunikácia*	61,0 %

* 1 položka

V celoslovenskom meradle mali jednotlivé úlohy rozličné stupne náročnosti – podľa percentuálnej hodnoty obťažnosti:

- veľmi ľahké: pri úspešnosti nad 80 %,
- ľahké: 60,1 – 80 %,
- stredne obťažné: 40,1 – 60 %,
- obťažné: 20,1 – 40 %.

Analýza úloh testovej formy 3616 – intaktní žiaci

I. časť testu obsahovala 2 nahrávky a 10 úloh, z toho 4 otvorené vyžadujúce si krátku odpoveď. Po druhom vypočutí nahrávky mali žiaci ešte minútu na to, aby dokončili prácu s úlohami. Všetky úlohy vzťahujúce sa na nahrávky boli zamerané na **počúvanie s porozumením**, ktoré má ako súčasť zložky komunikácia a sloh kľúčové postavenie pri osvojovaní si cudzieho jazyka. Úlohy boli rôznorodej kognitívnej náročnosti – overovali schopnosti žiakov porozumieť, interpretovať a reprodukovať ústne texty, prejavy.

1. nahrávka: Vyrobené s láskou – rozhovor so speváčkou Darou Rolins, ktorá spoločne s dcérou Laurou vytvorila kolekciu školských potrieb. Na nahrávku sa vzťahujú úlohy **01 – 05**.

V 1. nahrávke si žiaci vypočuli rozhovor moderátorky s populárnou speváčkou Darou Rolins. Nahrávka mala formu interview, bola prispôsobená úrovni ovládania slovenského jazyka testovaných žiakov.

Zadanie a analýza úlohy 01

01. Z nahrávky vyplýva, že Dara

☐ A je mladšia ako Laura.	☐ C mala v škole najradšej chémiu.
☒ B vytvorila kolekciu školských potrieb.	☐ D považovala školu za zábavnú už v detstve.

Úloha **01** bola uzavretá s výberom jednej správnej odpovede zo štyroch možností. Zaradili sme ju do kognitívnej úrovne **porozumenia** s využitím **konceptuálnych poznatkov**, ktoré predpokladajú vzájomné spojenie viacerých počutých informácií. Úloha testovala schopnosť žiakov vyvodiť súvislosti z počutého textu, pričom vyžadovala využitie jednoduchých myšlienkových operácií. Správnu odpoveď uviedlo **77,0 %** testovaných žiakov, čo znamená, že bola pre testovanú populáciu ľahká. Schopnosť žiakov vyvodiť súvislosti na základe počutých informácií je na primeranej úrovni. Úloha bola najľahšou položkou testu.

Zadanie a analýza úlohy 02

02. Koľko rokov mala Dara, keď jej vyšiel prvý album?

9/IX/Devät/devät

Úloha **02** bola otvorená s krátkou odpoveďou a testovala schopnosť žiakov vyvodiť súvislosti z počutého textu na kognitívnej úrovni **porozumenia** s využitím **konceptuálnych poznatkov**. S obťažnosťou **67,6 %** ju zaraďujeme k ľahkým úlohám. Zároveň sa nám potvrdila skutočnosť, že testovaní žiaci majú schopnosť vyvodzovať súvislosti z počutého textu na veľmi dobrej úrovni. Úloha dokázala citlivo rozlíšiť jednotlivé výkonnostné skupiny žiakov, teda najviac úspešných od najmenej úspešných. 6,8 % žiakov v danej úlohe neuviedlo žiadnu odpoveď.

Zadanie a analýza úlohy 03

03. Ktoré tvrdenie je pravdivé podľa nahrávky?

- A** Laura nemá rada školu.
- B** Škola, kam chodí Laura, neponúka záujmové krúžky.
- C** Škola, kam chodí Laura, má rozšírené vyučovanie angličtiny.
- D** Laura sedáva často sama na školskom dvore.

Úplné porozumenie vypočutého textu s vyššou kognitívnu náročnosťou bolo potrebné v úlohe **03**. Žiaci mali prepojiť viacero informácií v počutom rozhovore na kognitívnej úrovni **porozumenia** s využitím **konceptuálnych poznatkov**. Úloha bola s obťažnosťou **75,5 %** pre žiakov ľahká.

Zadanie a analýza úlohy 04

04. Dopln vetu podľa nahrávky.

Laura si v škole dobre rozumie s/so (so) spolužiakmi/(s) deťmi .

Úloha **04** bola otvorená s tvorbou krátkej odpovede, zaradená do nižšej kognitívnej úrovne **porozumenia** s využitím **faktických poznatkov**. Overovala schopnosť žiakov porozumieť informáciám v počutom texte. Úlohu sme podľa dosiahnutej úspešnosti **48,4 %** klasifikovali ako stredne obťažnú. Vysoká rozlišovacia schopnosť úlohy u žiakov preukázala citlivé rozlíšenie jednotlivých výkonnostných skupín žiakov, teda najviac úspešných od najmenej úspešných. Zaujímavé je aj zistenie, že až 23,1 % testovaných žiakov danú úlohu vynechalo, neuviedli žiadnu odpoveď.

Zadanie a analýza úlohy 05

05. Keby sa Dara mohla znova vrátiť do školy, čo by robila inak?

- A** Bola by pozornejšia. **C** Stále by sa zabávala.
 B Mala by rada fyziku. **D** V škole by nespievala.

Uzavretá úloha **05** bola zaradená do kognitívnej úrovne **porozumenia** s využitím **faktických poznatkov**. Overovala schopnosti žiakov porozumieť základnej informácii z rozhovoru. Úloha bola ľahká s dosiahnutou úspešnosťou **71,3 %**.

2. nahrávka: Sťahovavé vtáky odlietajú do teplých krajín, na nahrávku sa vzťahujú úlohy **06 – 10**.

2. nahrávku predstavoval súvislý populárno-náučný publicistický text. Nahrávka primerane veku i jazykovej úrovni žiakov na základe sprostredkovaného rozhovoru s prírodovedcom informuje o migrácii sťahovavých vtákov. Nahrávka má náučný a informačný charakter.

Zadanie a analýza úlohy 06

06. Sťahovavé vtáky

- A** zostávajú u nás aj počas zimy.
 B odlietajú do teplých krajín už koncom júla.
 C začínajú prilieť späť už od januára.
 D denne preletia približne sto kilometrov.

Uzavretá úloha **06** mala vyššiu kognitívnu úroveň – vyžadovala od žiakov porozumenie celej nahrávky, prepojenie viacerých počutých informácií a pochopenie širších súvislostí medzi nimi na kognitívnej úrovni **analýzy** s využitím **konceptuálnych poznatkov**. Správnu odpoveď uviedlo **75,1 %** žiakov, úloha bola pre testovanú populáciu ľahká. Žiaci preukázali primerané zručnosti v práci s informáciami a vyvodením súvislostí.

Zadanie a analýza úlohy 07

07. Doplň do vety chýbajúcu informáciu podľa nahrávky.

Medzi najznámejšie sťahovavé vtáky patrí lastovička/lastovičky.

Úloha **07** overovala úplné porozumenie vypočutého súvislého textu v nahrávke. Žiaci ju riešili na kognitívnej úrovni **analýzy** s využitím **konceptuálnych poznatkov**, s úspešnosťou **63,2 %** preukázali schopnosť bez problémov porozumieť informáciám vysloveným v nahrávke. Úloha bola pre žiakov ľahká. Úloha mala 17,8 % vynechanosť.

Zadanie a analýza úlohy 08

08. Ktorá informácia o sťahovavých vtákoch je pravdivá podľa nahrávky?

- A Let zvládnu aj slabé mláďatá bez tréningu.
- B Nevedia vôbec spať vo vzduchu.
- C Najprv sa vrátia tie, ktoré odleteli najneskôr.
- D Iba mláďatá zostávajú na Slovensku.

V úlohe **08** mali žiaci **analyzovať** informácie a vyvodiť súvislosti na úrovni **konceptuálnych poznatkov**. Žiaci vedeli z kontextu nahrávky vyvodiť súvislosti medzi informáciami. Správnu odpoveď uviedlo **56,4 %** testovanej populácie, úloha bola stredne obťažná. Úloha mala vysokú rozlišovaciu schopnosť – dokázala citlivo rozlíšiť jednotlivé výkonnostné skupiny žiakov, teda najviac úspešných od najmenej úspešných.

Zadanie a analýza úlohy 09

09. Kto oslavuje meniny v máji podľa nahrávky?

Žofia/Žofie

Úloha **09** požadovala od žiakov schopnosť **porozumieť** explicitne uvedeným informáciám na úrovni **faktických poznatkov** v počutom texte. **28,0 %** žiakov odpovedalo správne, úloha bola pre žiakov obťažná, zároveň bola najnáročnejšou položkou v teste. Zaujímavé je aj zistenie, že až 28,4 % testovaných žiakov danú úlohu vynechalo, čo predstavuje najvyššiu mieru vynechanosti zo všetkých položiek.

Zadanie a analýza úlohy 10

10. Z nahrávky vyplýva, že

- A dážďovníky sa vrátia už v apríli.
- B vo februári prilietajú iba drozdy.
- C lastovičky sa vrátia až v máji.
- D tetrov a sýkorka neodlietajú.

V úlohe **10** mali žiaci **porozumieť** informáciám z nahrávky na úrovni **faktických poznatkov** tak, aby tvrdenie vyplývalo z ukážky. Overovala schopnosť žiakov vyvodiť záver z informácií v nahrávke. Správnu odpoveď uviedlo **63,1 %**, úloha bola pre testovanú populáciu ľahká. Posledná úloha v časti počúvanie s porozumením mala u žiakov vysokú rozlišovaciu schopnosť – dokázala citlivo rozlíšiť jednotlivé výkonnostné skupiny žiakov, teda najviac úspešných od najmenej úspešných.

Vo všeobecnosti žiaci zvládli časť **počúvanie s porozumením** na dobrej úrovni – s celkovou priemernou úspešnosťou **62,3 %**. Preukázali zručnosti v počúvaní a porozumení nahrávok, schopnosť získať informácie, porozumieť im a pochopiť súvislosti medzi nimi.

II. časť testu obsahovala 2 ukážky, na ktoré sa viazalo 14 úloh (5 na čítanie s porozumením). Posledných 6 úloh bolo voľných, pričom súčasťou jedného zadania bol aj kratší text.

Úlohy zamerané na **čítanie s porozumením**, ktoré je spolu s počúvaním s porozumením súčasťou zložky komunikácia a sloh, dominantnej pri vyučovaní cudzích jazykov, overovali rovnako na rôznych kognitívnych úrovniach schopnosti žiakov porozumieť, interpretovať a reprodukovať písané texty. Kompetencia čítať s porozumením má dosah na každodenný život žiakov, prostredníctvom nej si môžu prehľbovať svoje vedomosti – na to im nestačí iba vedieť čítať, ale musia aj porozumieť obsahu.

Súčasťou zložky **jazyková komunikácia** sú úlohy overujúce schopnosť využívať jazykové prostriedky, správne sa vyjadrovať v spisovnej slovenčine či vhodne používať slová. Nie sú od ostatných častí testu izolované, práve naopak, tvoria jeho integrálnu súčasť a vyžadujú od žiakov intenzívnu prácu s textom. Často sa prelínajú s ostatnými zložkami predmetu.

Literárna komunikácia zahŕňa čítanie a interpretáciu slovenských literárnych textov. Úlohy overujú schopnosť analýzy literárnych textov, vedomosti z oblasti literárnych druhov a žánrov. Súčasne žiaci využívajú mnohé zručnosti získané v predmete maďarský jazyk a literatúra.

Ukážka 1, na ukážku sa vzťahujú úlohy **11 – 17**.

Ukážka 1

Roman Brat Historka o mobile

Na svoj prvý smartfón som hľadala s takou láskou a nehou, akoby som namiesto prístroja držala dieťa. Jasné, že som ani len netušila, aké je to držať na rukách dieťa, ale aj tak som podchvíľou pociťovala nutkanie prihovoriť sa mu a hladkať ho, akoby to bola bezbranná živá bytosť. Našťastie zvíťazil zdravý rozum a môj vrúcny vzťah k mobilu sa prejavil celkom inak: dala som naň ochrannú fóliu, uložila ho do puzdra a usilovne som si preštudovala pokyny na jeho používanie.

Pôvodne som plánovala, že si ho kúpim pred Vianocami a dám si ho pod stromček akože od Ježiška. Ibaže situácia s mojimi vystúpeniami sa vyvinula tak nečakane dobre, že som zarobila na paušál s mobilom oveľa skôr, než som rátala.

Chvalabohu, moja povest' kúzelníčky po nevydarenom čísle nijako neutrpela. Ako sa ukázalo, nielenže som mohla aj naďalej vystupovať v domovoch dôchodcov po celom meste, ale odrazu mi k týmto možnostiam pribudli aj ďalšie: narodeninové oslavy. Zrejme aj za ne vďačím starkým z domovov, lebo oni neskutočne radi o všetkom rozprávajú a určite sa niektorí z nich pochválili svojim deťom, že k nim chodí šikovná kúzelníčka, ktorá ich zakaždým pobaví. No a títo dospeláci, ktorí majú svoje deti, si asi povedali, že by nebolo od veci pozvať kúzelníčku na narodeninovú oslavu. Na tomto svete to tak chodí, že ak sa vydarí jedna takáto akcia, potom ju chcú všetky deti. A tak som takmer každý víkend mala o pár eur postarané... Paráda!

Ukážka 1 patrí k súvislým umeleckým textom. Úryvok z poviedky Romana Brata je primeraný veku i jazykovej úrovni žiakov.

Úloha **11** overovala literárnu komunikáciu.

Zadanie a analýza úlohy 11

11. Text ukážky je

- A epický.
- B lyrický.
- C dramatický.
- D lyrickoepický.

V úlohe 11 mali žiaci **analyzovať** na úrovni **konceptuálnych poznatkov** na kognitívne vyššej úrovni literárny druh ukážky. Dosiahli úspešnosť 64,4 %, úloha bola pre testovaných žiakov ľahká. Aj táto úloha mala vysokú rozlišovaciu schopnosť a dokázala citlivo rozlíšiť jednotlivé výkonnostné skupiny žiakov.

Zadanie a analýza úlohy 12

12. Z ukážky vyplýva, že rozprávačka príbehu

- A mala problém zarobiť si peniaze na mobilný telefón.
- B získala novú prácu vďaka starým ľuďom z domova.
- C chodila vystupovať iba do domova dôchodcov.
- D dostala svoj prvý mobilný telefón ako darček.

Úloha 12 sa zameriavala na čítanie s porozumením. Žiaci mali **analyzovať** explicitne uvedené informácie na úrovni **konceptuálnych poznatkov**. Na kognitívne vyššej úrovni analýzou celej ukážky s dôrazom na vzťahy v texte mali určiť, ktoré tvrdenie o rozprávačovi z ukážky vyplýva. Žiaci dosiahli úspešnosť 39,7 %. Úloha bola pre testovanú populáciu žiakov obťažná, slabšie rozlíšila žiakov 5. a 4. výkonnostnej skupiny od žiakov celkovo úspešnejších v teste.

Zadanie a analýza úlohy 13

13. V ktorom slove sa uplatňuje pravidlo o rytmickom krátení?

- A vrúcny
- B prvý
- C fóliu
- D láskou

Úloha 13 sa zameriavala na jazykovú komunikáciu, overovala aplikáciu poznatkov o rytmickom krátení. V úlohe zaradenej do dimenzie **analýzy** dosiahli žiaci úspešnosť 59,8 %, úloha bola pre žiakov stredne obťažná a dokázala citlivo rozlíšiť jednotlivé výkonnostné skupiny žiakov.

Zadanie a analýza úlohy 14

14. Ktorým slovom nemôžeme nahradiť podčiarknuté slovo v nasledujúcej vete?

Zrejme aj za ne vďačím starkým z domovov.

- A pravdepodobne
- B približne
- C zaiste
- D asi

Úlohy 14 až 16 testovali jazykovú komunikáciu. Žiaci mali v záporne formulovanej úlohe 14 posúdiť lexikálny význam častice v kontexte vety. Úlohu sme zaradili do kognitívnej úrovne **analýzy**. Správnu odpoveď uviedlo **40,0 %** žiakov, úloha bola obťažná. Zároveň nedostatočne rozlíšila žiakov podľa výkonnostných skupín.

Zadanie a analýza úlohy 15

15. Posledná veta ukážky je

- A oznamovacia.
- B opytovacia.
- C zvolacia.
- D želacia.

V **aplikačnej** úlohe 15 s využitím **konceptuálnych poznatkov** žiaci museli určiť vetu podľa obsahu. Testovaní žiaci dosiahli úspešnosť **65,1 %**, úloha bola ľahká a citlivo rozlíšila žiakov podľa jednotlivých výkonnostných skupín.

Zadanie a analýza úlohy 16

16. V ktorom páde je podstatné meno *o mobile* v názve ukážky?

lokál/v lokáli/L/v L/6./6. pád/v 6. páde/šiesty/šiesty pád/v šiestom páde

V 16. úlohe zameranej na jazykovú komunikáciu mali žiaci **aplikovať** na úrovni **faktických poznatkov** vedomosti o gramatickej kategórii pádu pri skloňovaní podstatných mien. Úlohu riešili s úspešnosťou **59,2 %**, úloha bola pre testovaných žiakov stredne obťažná. Až 13,6 % testovaných žiakov danú úlohu vynechalo, neuviedli teda žiadnu odpoveď.

Zadanie a analýza úlohy 17

17. Vypíš z ukážky názov sviatku.

Vianoce/(pred) Vianocami _____

Otvorená úloha 17 overovala jazykovú komunikáciu na úrovni **konceptuálnych poznatkov**. Žiaci mali **aplikovať** poznatky o vlastných podstatných menách. Ich úlohou bolo identifikovať

v texte názov sviatku a zapísať ho pravopisne správne. Žiaci zvládli úlohu na primeranej úrovni s úspešnosťou **70,8 %**, úloha bola pre nich ľahká. Aj túto otvorenú úlohu vynechalo až 16,2 % testovaných žiakov, neuviedli teda žiadnu odpoveď.

Ukážka 2, na ukážku sa vzťahujú úlohy **18 – 24**.

Ukážka 2

Súťaž ZELENÝ OBJEKTÍV

Propozície súťaže

Téma súťaže
Predmetom témy sú fotografie z lesného prostredia s dôrazom na vzťah človeka k lesu, nafotené mladými fotografmi.

Účastníci súťaže
Súťaže sa môžu zúčastniť jednotlivci vo dvoch kategóriách:

- žiaci základných škôl,
- študenti stredných škôl.

Uzávierka súťaže
Uzávierka súťaže je 30. 11. 2023. Vyplnené prihlášky a súťažné fotografie je potrebné zaslať poštou alebo doručiť osobne na adresu: Lesnícke a drevárske múzeum, Námestie SNP 23/35, 960 01 Zvolen.

Súťažné podmienky:

- riadne vyplnená prihláška spolu so súťažnými fotografiami,
- digitálne snímky je vhodné vytlačiť na fotografický papier,
- fotografie by mali mať výstavný formát (minimálny rozmer 18 x 24 cm),
- jeden súťažiaci môže prihlásiť spolu najviac päť fotografií (čiernobielych alebo farebných, možné sú i kombinácie).

Hodnotenie prác a vyhlásenie výsledkov
Zúčastnené práce bude posudzovať hodnotiacia komisia. Slávnostné vyhlásenie výsledkov a odovzdanie cien sa uskutoční na jar 2024 v priestoroch Lesníckeho a drevárskeho múzea vo Zvolene.

Kritériá hodnotenia:

- pridržanie sa témy súťaže,
- originalita,
- výpovedná hodnota snímky,
- výtvarná a technická úroveň riešenia.

Bližšie informácie poskytneme na telefónnych číslach 015/1234567 a 0978/123456 alebo na adrese marek.vanga@stromy.sk.

Ocenenia
V každej zo súťažných kategórií budú cenami odmenené tri najlepšie práce, resp. autori. Udelené ceny budú mať hodnotu 85 € (1. cena), 50 € (2. cena) a 35 € (3. cena).

Slovník
propozície – pokyny

Ukážka 2 je nesúvislým administratívnym informačným textom. Je primeraná veku i jazykovej úrovni žiakov.

Úlohy **18, 19, 20** a **23** patrili do zložky čítanie s porozumením.

Zadanie a analýza úlohy 18

18. Do súťaže sa môžu

- A zaslať najviac štyri fotografie.
- B prihlasovať výlučne elektronicky.
- C prihlásiť iba žiaci základných škôl.
- D zasielať fotografie lesnej tematiky.

Úloha 18 na úrovni **analýzy** s využitím **konceptuálnych poznatkov** overovala schopnosť žiakov integrovať a interpretovať myšlienkové obsahy informácií v čítanom texte. Interpretácia textu, najmä po obsahovej stránke, patrí k úlohám náročným – žiaci museli identifikovať v ukážke explicitné informácie, spojiť ich s implicitnými informáciami a navzájom ich prepojiť a správne interpretovať. S úspešnosťou **72,1 %** bola pre nich úloha ľahká.

Zadanie a analýza úlohy 19

19. Z ukážky nevyplýva, že

- A sa súťaž organizuje každoročne.
- B vyhodnotenie realizuje hodnotiaci komisii.
- C prihlášky je možné zaslať aj poštou.
- D sa hodnotí aj celková úroveň spracovania.

Záporne formulovanú úlohu 19 sme zaradili do kognitívnej úrovne **analýzy** s využitím **konceptuálnych poznatkov**. Žiaci mali vyvodiť fakty na základe analýzy časti ukážky a súvislostí z textu a zo 4 možností označiť tvrdenie, ktoré z ukážky nevyplýva. Úloha bola s obťažnosťou **63,3 %** pre žiakov ľahká. Schopnosť žiakov porozumieť jednotlivým informáciám v texte, vzájomne ich porovnať a následne vyvodiť záver je na dobrej úrovni.

Zadanie a analýza úlohy 20

20. Ktorý z nasledujúcich údajov chýba v pokynoch súťaže?

- A hodnotiace kritériá
- B webové sídlo
- C zameranie súťaže
- D kontaktné údaje

Úloha 20 overovala schopnosť **porozumenia** na úrovni **faktických poznatkov**. Na základe explicitne uvedených informácií v čítanom nesúvislom texte mali žiaci v tejto úlohe identifikovať údaj chýbajúci v ukážke. Správnu odpoveď uviedlo **60,2 %** žiakov, úloha bola pre nich ľahká, citlivo rozlíšila žiakov podľa jednotlivých výkonnostných skupín.

Zadanie a analýza úlohy 21

21. Znak @ sa nazýva

A e-mail.

B adresa.

C zavináč.

D doména.

Úloha 21 patrila do jazykovej komunikácie, na kognitívnej úrovni **porozumenia** s využitím **faktických poznatkov** overovala porozumenie grafickému znaku použitému v administratívnom texte a jeho prepojenie s kontextom ukážky a komunikačnou situáciou, v ktorej sa administratívny štýl uplatňuje. Žiaci riešili úlohu s úspešnosťou **60,2 %** a úloha bola pre nich ľahká.

Zadanie a analýza úlohy 22

22. V ktorom slove sa nachádza dvojhĺaska?

A komisia

B kategóriách

C fotografiami

D súťažiaci

Úloha 22 bola zameraná na jazykovú komunikáciu zaradená do kognitívnej úrovne **analýzy** s využitím **konceptuálnych poznatkov**. Žiaci mali identifikovať dvojhĺasku v slove. Zvládli ju s nižšou úspešnosťou **36,9 %**, čo znamená, že úloha bola pre nich obťažná. Úloha výrazne odlišila iba žiakov najúspešnejších v teste od žiakov z ostatných štyroch výkonnostných skupín.

Zadanie a analýza úlohy 23

23. Vypíš z ukážky krstné meno kontaktnej osoby poskytujúcej informácie ohľadom súťaže.

Marek

Úloha 23 overovala na úrovni **porozumenia** s využitím **konceptuálnych poznatkov** schopnosť žiakov vyvodiť si informáciu z čítaného textu, z e-mailovej adresy. Úloha bola úzko prepojená s jazykovou komunikáciou, konkrétne s pravopisom vlastných mien. S obťažnosťou **72,8 %** bola ľahká. Zaujímavé je aj zistenie, že takmer desatina testovaných žiakov danú úlohu vynechala, neuviedla žiadnu odpoveď.

Zadanie a analýza úlohy 24

24. Napíš slovom, koľko eur získa víťaz súťaže.

osemdesiatpäť (eur/EUR/€)

Otvorená úloha 24 overovala pravopisnú a morfológickú rovinu jazykovej komunikácie na úrovni **aplikácie** s využitím **konceptuálnych poznatkov**. Žiaci mali pravopisne správne napísať základnú číslovku vyjadrenú v ukážke číselným zápisom. Úlohu riešili s úspešnosťou **70,1 %**, bola pre testovanú populáciu ľahká. Túto úlohu vynechalo, teda neuviedlo žiadne riešenie, 6,9 % testovaných žiakov.

Vo všeobecnosti žiaci základných škôl zvládli oblasť **čítanie s porozumením** na dobrej úrovni – s celkovou úspešnosťou **61,1 %**. Preukázali zručnosti v práci s textom, schopnosť získať informácie, porozumieť im a pochopiť súvislosti medzi nimi.

Úlohy **25 – 30** sú nekontextové **bez spoločného obsahu**.

Zadanie a analýza úlohy 25

25. Ktorým vetným členom je podčiarknuté slovo v nasledujúcej vete?

O neprijemnom rozhovore im však nechcel nič povedať.

- A priamy predmet
- B vyjadrený podmet
- C zhodný prívlastok
- D príslovkové určenie

Úloha **25** bola zameraná na zložku jazyková komunikácia na úrovni **aplikácie** s využitím **konceptuálnych poznatkov**. Žiaci mali preukázať schopnosť správne určiť podčiarknutý vetný člen v uvedenej vete na základe syntaktickej analýzy. Správnu odpoveď uviedlo **57,4 %** žiakov, úloha bola stredne obťažná a citlivo rozlíšila žiakov jednotlivých výkonnostných skupín.

Zadanie a analýza úlohy 26

26. V ktorej možnosti je zdobnenina?

- A zaujímavá myšlienka
- B terénna motorka
- C náučný chodník
- D drevený koník

V úlohe **26** zameranej na **porozumenie** zo zložky jazyková komunikácia mali žiaci na úrovni **faktických poznatkov** identifikovať v 4 možnostiach zatvorenej úlohy citovo zafarbené slovo – zdobneninu. Správnu odpoveď uviedlo **54,9 %** žiakov, úloha bola pre nich stredne obťažná.

Zadanie a analýza úlohy 27

27. Ako nazývame nasledujúce dvojice prídavných mien podľa významu?

pekny ↔ škaredý, vysoký ↔ nízky, tučný ↔ chudý

antonymá/opozitá/slová opačného významu/slová protikladného významu

Otvorená úloha **27** overovala lexikálnu stránku zložky jazyková komunikácia. Zamerala sa na identifikáciu vzťahu významovej antonymie/protikladnosti významu slov. Overovala poznatky na úrovni **aplikácie** s využitím **faktických poznatkov**. Úloha bola pre žiakov testovanej populácie ľahká, riešili ju s úspešnosťou **61,8 %**. Úlohu vynechalo 22,1 % testovaných žiakov. Pri otvorených úlohách s krátkou odpoveďou sme to predpokladali

vzhľadom na to, že žiaci nemali možnosť výberu ako pri uzavretých úlohách. Položka vynikajúca rozlišovala medzi jednotlivými výkonnosťnými skupinami žiakov.

Zadanie a analýza úlohy 28

28. Slovo *ľudia* napíš v nominatívne jednotného čísla.

človek

Otvorená úloha **28** bola zameraná na zložku jazyková komunikácia na úrovni **aplikácie** s využitím **faktických poznatkov** v oblasti morfolologickej roviny jazyka. Žiaci mali správne napísať tvar nominatívu jednotného čísla k podstatnému menu *ľudia*, ktoré má len tvary množného čísla, teda jeho supletívny tvar človek. Dôraz sa kládol na zmenu tvarotvorného základu supletívnej dvojice podstatných mien. Úloha bola pre testovaných žiakov ľahká, dosiahli úspešnosť **67,5 %**. Mala vysokú rozlišovaciu schopnosť – dokázala veľmi citlivo rozlíšiť jednotlivé výkonnosťné skupiny žiakov.

Zadanie a analýza úlohy 29

29. V ktorej možnosti sa nachádza akostné prídavné meno?

- A** chutné jedlo
- B** bravčové mäso
- C** makový koláč
- D** kuchynský robot

Úloha **29** zameraná na zložku jazyková komunikácia overovala na úrovni **analýzy** s využitím **konceptuálnych poznatkov** schopnosť identifikovať v slovných spojeniach akostné prídavné meno. Správnu odpoveď uviedlo **60,1 %** žiakov, úloha bola pre žiakov ľahká.

Zadanie a analýza úlohy 30

30. Ktoré slovné spojenie je napísané gramaticky správne?

- A** nadaný brankári
- B** nadaní brankári
- C** nadaný brankáry
- D** nadaní brankáry

Posledná úloha overovala na úrovni **aplikácie** s využitím **faktických poznatkov** schopnosť žiakov identifikovať gramatickú zhodu podstatného mena s rozvíjajúcim prídavným menom v slovnom spojení. Správnu odpoveď uviedlo **51,6 %** testovaných žiakov, úloha bola stredne obtiažná.